

De de două ori în septemana: **Joi-a** și **Dominec'a**; era candu va pretinde importanță a materielor, va eși de trei sêu de patru ori în septemana.

Pretiuul de prenumeratiune

pentru Anstria:

pe anu întregu	8 fl. v. a.
„ diumetate de anu	4 fl. v. a.
„ patrarîu	2 fl. v. a.

pentru Romania și strainetate:

„ anu întregu	12 fl. v. a.
„ diumetate de anu	6 fl. v. a.

ALBINA.

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corespondintii ai nostri, si de a dreptulu la Redactiune **Stationgasse Nr. 1**, unde sunt a se adresă și corespondintiele, ce priveacu Redactiunea, administratiunea sêu speditur'a; câte vor fi nefrancate, nuse vor primi, era cele anonime nu se vor publică

Pentru **anuncio** si alte comunicatiuni de interesu privat — se raspunde câte 7 cr. pe linia; repetirile se facu cu pretiu scađiut. Pretiuul timbrului câte 30 cr. pentru una data se anticipa.

Budapesta, in 9 iuniu n. 1875

Atătu de multu și de seriosu ne preocupa miscamintele politice, cele ce în momentu sunt la ordinea dilei, precum specialminte afacerile electorali din patria, în cătu — aici la primul locu **alu fôiei nôstre** trebuie sê ceremu scusare domnilor, ce ne onorara cu o multime de corespondintie și artici de felurite materie, fôrte interesanti, dar — nu tocmai asiă de urgenti, — că nu potemu publică acestea la momentu.

Noi ne magulimu cu credinti'a, că onoratulu nostru publicu, petrecendu cu atentiune cuprinsulu fôiei nôstre și a nune a numerului presente, ni va pricepe și — dóra si apretiu sentimentele și ingrigirile, de cari suntemu condusi si se va convinge inca o data, că — ni confôcemu, si nu lipsimu de a ni-lu implini — sacru officiu, de a strigă în tôte tonurile, a strigă ne'ncetatu — atunci, candu vedemu multimea retacindu — prin pustia peririi, sêu o vedemu punendu-se pe somnu, precandu cas'a i arde de asupr'a capulu. *De si-ar face — în asemenea momente — toti adeveratii Romani si patrioti — detorinti'a lor!*

Priviri la Diet'a viitória.

Foile magiare dejă incepu a arunca priviri spre Diet'a viitória. Imprejurările ni impuna detorinti'a de a le urmari, si — pôte că tocmai prin acêsta urmarire — incepemu unu lungu ciclu de artici.

De comunu se presupune, că Diet'a viitória va avé 100 — 120 de membri noi între cei 404.

Adeca se ia, că — vr'o 50 dintre cei vechi vor fi eschisi prin legea de incompatibilitate; vr'o 50 — 60 vor fi delaturati de alegatori, pentru nulitatea sêu netrebnici'a lor, („gunoiulu lui Lonyay,“) ér — vr'o 20, si inca dintre cei mai probati, dintre veterani, oi insisi se retragu, obositi de lupta. (Dóra si disgustati de atâta porcia în lupta!)

Intre acesti din urma pana acuma se numera: *Somsich, Fr. Pulszky, Tóth Vilmos, Horváth* episcopulu tit., *Horváth Döme, Fest I., Boethy L., Muzslay, Ioanovics G.*, ba pana si *Ghiczzy K.* si *Lonyay M.* totu corifei de rang!

Unele foi iau retragerea în nune de reu si tienu că — pôte sê fie spre scaderrea causi magiare; dar preste totu — luptatorilor vechi li se recunôsc dreptulu d'a si mai pausă.

Ce felu in sa va fi elementulu nou ce va intră în Dieta? — acêsta intréba toti.

Si aci — sunt cari tare se temu, că — partea noua nu va coresponde greutatelor situatiunei, si — ér se intorcu la gard'a cea vechia!

În generele se constata, că — dintre luptacii cei vechi, pré pucini aréta pofta d'a continuá lupt'a si — mai toti bucurosu ar merge în — pensiune! Si acêsta nu se pôte splică, decâtu din disgustare si descuragiare, pentru convingerea despre — nesuccesu, despre reu! —

Dar — ce sê dicemu noi. Romanii, a nôstra bieta micutia garda de pana acuma, cu cea-ce de 15 ani sustienu cu peptulu lupt'a nationale în Diet'a si lumea magiara, sêu adeca cu restulu ce ni mai remase pana astadi din ea?!

Trebuie sê marturisimu, că — Dieu, în asemenea, inca mai puternicu motiv, si ai nostri tare-tare se pléca pentru retragere. O parte s'a si pronunçiatu în acêstu întielesu, si — nu mai aréta

nici cătu de pucina pofta d'a intră — érași în lupta; o alta parte si-a ocupatu cătu o biéta positiune publica si — nu mai vré sê scia de politica; restulu — este gat'a a continuá lupt'a, in sa — Dómne feresce! a nu mai sfortiá poterile — poporulu pentru sine; ci — déca poporulu — va mai aretá si elu viétia si energia, déca poporulu va pricepe că este pentru alu seu bine si — si va uni poterile spre a alege barbati ai sei *nationali*, — bine; déca nu, — apoi ér bine! Este plecata — a-si spelá manele si a asteptá alte constelatiuni! —

Déca poporulu si cu carturarii sei din sinulu seu, dela 1860 si pana astadi, în lungulu timpu de 16 ani, inca nu va fi ajunsu a-si cunôsc si pricepe interesulu si firea luptei nationale, unde atâta s'a sacrificatu spre luminarea lui, — apoi atunci — fie vin'a lui si a — netrebniciloru fii ai lui!! —

Vremu, si trebuie sê fimu bine întielesi.

Noi — nici pre noi, si nici pre oricare altulu nu-lu dispensămu dela lupt'a nationale; — in sa la o lupta pentru poporu — în contra vointiei poporului, amagitu chiaru de fii sei, este greu a oblegá!

Noi si cu amicii nostri, am adusu causei nationale *tributul nostru*, cum ni spune consciinti'a, *in cea mai mare mesura posibilu*. De 16 ani tocmai, pe langa o activitate încordata pre tôte terenele vietii nationale, prin meditocirea nôstra s'au adusu interesulu de cultura si lumina a poporului, prin *diaristica, stipendia, reuniuni, tiparirea de carti si subventiuuarea de carturari* — o suma de **100,000 fl.** celu pucinu. Ei bine, ore acuma, dupa o crescere si luminare cu staruinta de atâta ani, sê avem a face totu numai cu copii?!

Noi — nu aprobămu retragerea de pre campulu luptei a nimeni'a; dar — déca acei'a, pentru cari si cu cari alaturá luptămu, în mediloculu luptei, mai bine asculta de amagirile sêu comand'a contrariului, decâtu de esemplulu nostru si capacitarile nôstre fratiesci, — potemu ore sê mai sustienemu lupt'a — cu demnitate si onóre? sêu — potemu sê luămu în nune de reu, celoru-ce vedindu-se parasiti, ba inca si combatuti de acei'a pentru cari lupta, se vor disgustá si descuragiá si — retrage de pre campulu luptei?!

Acêsta dămu sê cugete si judece bine poporulu nostru si cu carturarii din sinulu seu — tocmai astadi, în faci'a alegeriloru pentru Dieta.

Ni se plangu din mai multe cercuri, că — *n'au candidat* si nu sciu, unde sê gasésca romani de tréba.

Noi scimu că — *avemu*, si scimu că ei sunt cunoscuti pretotindeniá Romaniloru de interesu si anima nobile; un'a numai: *sê nu asteptati, sê vi vina ei, sê vi se inchine si sê ve róge*; căci — destulu vi se inchina si ve róga la atari ocaziuni *celăii si fariseiz*, adeca acoi'a ce vor sê ve pacalésca ca sê-ii alegeti — **pentru sine** si nu pentru voi. Dar voi, prin buna întielegere între voi sê alegeti pre aceli'a, pre care lu-veti scí *mai bunu si mai demnu*, apoi — atunci sê vorbiti cu elu, dupa ce l'ati alesu, si atunci vi-ati facutu detorinti'a, si va fi la celu alesu, ca sê si-o faca si elu; voi veti fi mantuitu consciinti'a vóstra; celelalte sunt lucrulu de consciinti'a alu celoru alesii!

Astfelu déca vor lucrá alegetorii nostri prin cercurile lor, noi suntemu

convinsi, că — la Diet'a viitória vom stá mai bine, în védia mai mare, de cătu pana aci, si că domni de la potere vor trebui sê tienu mai buna socôta de dorintiele si cererile nôstre juste; — de nu — apoi în reprezentanti'a viitória a tierii Unguresci, *Romanimea va figurá — ca vai de ea, ca o massa mórtă si baijocurita!*

Din mórtu politica, cine va asteptá viétia, cultura, prosperare nationale! —

Budapesta, in 8 iuniu n. 1875.

In Oriente fulgera infricosiatu, seriosu!

Romani, bagati sêma; deschideti-ve ochii, încordati-ve atentiunea!

Popórale nascute si crescute în trandav'a sclavagiului spirituale, potu cu totu cu întieleginti'a lor cea slaba, cu sufletulu lor celu ticalosu — sê remana jácandu la pamentu ca *buciumii incalcati de seracia*; da, dar cursulu evenimentelor, dezvoltarea istoriei, nu se impedeaca prin ticalosi'a lor; căci acelu cursu, acêsta dezvoltare — nu este dependinte sêu conditionata de — corpurile putrede sêu trandave, ci — este rezultatulu mascării si vietii, unde se afla acêsta!

Atunci candu — *Stepanulu Austro-Ungariei* plecá pentru d'a visitá *Dalmatia*, noi am disu că — trebuie sê fie cu privintia la eventualitatile ce se prepara în Oriente, a cărui parte essentialminte întregitória este *Dalmatia*, măcar cu cătu potere fisica sê fie ea legata de Austria. Destulu că — mai totu pre atunci a plecatu si principele *Milanu Obrenovicu* alu IV-lea, din *Serbia*, spre a-si visitá tier'a, în asemenea modu, am poté dice, din satu în satu. Si acêsta veduta a tienu inca mai multu si a fost multu mai aprópe, mai intima poporului.

Firesce: a fost în *Serbia*, vedut'a unui principe nationale, alesu de poporu, din acelasu sange, dependinte de binele si iubirea aceluasi poporu; la noi — acêsta definitiune nu are locu; ea trebuie sê se imprumute din lessiconulu maiestriei politice si sê se pricepa prin fantasia, din statulu faptecu.

Ei bine; éca cum unu corespondinte din *Belgradulu Serbiei* în „*Politik*“ de dominec'a trecuta descrie scopulu caletoriei principelui *Milanu*:

„Calatori'a principelui nostru ia totu mai invederatu caracterulu unui evenimentu de inalta politica. Nu este numai domnitoriulu, care doresce a cunôsc de a dreptulu stările si trebuintiele poporului, ci mai pre usu de tôte este *portatoriulu traditiuniloru nationale, carele vine în mediloculu poporului seu, spre a-lu pregati pentru urmatoriele evenimente si spre a se incredintiá de plecarea lui la sacrificie*. În tôte cuventarile si responsurile, în tôte oratiunile cele multe, *asta* semnatura a calatoriei ósa invederatu pe facia. Ceca-ce noi de atâta timpu atientimu, pentru ce noi ne-am luptatu, pare candu-va a se apropia de realizare, si noi — fora a cadé în optimismu potemu pronunçia cu cutesare că: *calatori'a principelui Milanu este preludiulu la marea drama a cestiunei Orientului!*“

Principele *Milanu* — pretotindenea a fost intempinat de poporu — ca adeveratulu *Mesta*, ca acelu tramisu alu ceriului, carele are sê apuce continuarea vietii si istoriei nationale serbesci de acolo, unde ea s'a curmatu prin caderea *Imparatiei serbesci* la „*Cosovo-polie*.“

Principele a cercetatu dóue puncturi sêu locuri istorice, de cea mai mare însemnetate: manastirea *Coranitia*, fundata de *Imperatulu Lazaru*, unde se pastredia tôte suvenirile stralucitulu tre-

cutu, si unde nepotulu lui *Milosiu* si-a plecatu genunchii si si-a dedicatu anim'a, — si *Resiedinti'a* cea vestita a *Imperatoriloru serbesci, Crusievatiulu*. Aci poporatiunea orasiului si a tienuului i presentá o *corona de auru* si o *cruce admirabile frumbsa*; ambele — pré elocinti simbole ale dorintielor poporului; — ér preotimea prin biserice — predica poporului, incuragiandu-lu în acêstu spiritulu! — Viétia se manifesta, unde este. —

O depesia telegrafica din *Beogradulu Serbiei* ni spune, că principele *Milanu la Turnulu-Severinu* a fost primitu din partea *Romaniei* cu mari ovatiuni, salutatu fiindu oficialmente în numele guvernulu printr'o deputatiune condusa de *generariulu Lupu*. —

Budapesta, in 9 iuniu n. 1875.

Ni veniá sê ne piangemu tare, că fratii adunati la Sibtiu, candu decretara *passivitate* — facia de alegere pentru Diet'a magiara, măcar că — în apriga contradicere cu conclusulu de totu secu, prin carele se luá acêstei adunari caracterulu nationale generalu, — seriositatea adunarii o manifestara prin proclamarea solidaritatii si prin alegerea comitetulu esecutivu, — totasi nu portara destula griga pentru divulgarea si motivarea cum s'ar fi caditu a *passivitatei* decretate si prin publicisti'a straina, pentru ca si lumea straina sê pôta cunôsc si pricepe dur'a necesitate, la care a adusu constitutionalismulu magiaru pre natiunea romana, în cătu acêsta ea insasi trebuie sê se constate de echiea prin lege din barierele constitutiunei si despoziata de drepturi politice.

Spre norocire „*Reform*“ a d-lui *Schuelker*, în nrulu seu de joi'a trecuta — intru cătu-va ne satisfac, publicandu unu artielu escelentminte explicatoriu a întregi stări si tienu a Romaniloru de sub coron'a santului stefanu. Dar apoi si „*Zastawa*“ serbesca din *Neoplanta*, printr'o corespondintia din *Clusiu*, apretiu cum se cade tienu'ta Romaniloru ardeleni; numai un'a n'o potu pricepe si aprobá amicii nostri din strainetate, omenii cu conscientie politice, aceea — că, de ce adunarea ca insasi sê-si dechiare bas'a de fôrte slaba; ea insasi sê se numésca o *adunare de unu nru ore care de particulari*, fi resce fora altu titlu, decâtu de „*particulari*“, — pre candu tóta lumea scia, că în astfelu de casuri, candu *distinsii* *alesii natiunei*, lamur'a unui poporu, se convóca formalminte pentru unu anumitu scopu la unu locu publicu, si candu nime pentru acêstu scopu infacisiatu nu este eschisu, — că în atari casuri, *conclusele* unei atari adunari, dupa regulele politice se considera de *dorinti'a comuna a tuturoru celoru convocati*, de *dorinti'a sufletulu acelu poporu*, ai carui fii întieleginti sunt acolo adunati.

Dar — ori cum sê fie, noi nu ne vom disputa si certá cu copii nostri politici, despre cari d'o suta de ori ne-am convinsu, că — mai bine sciu vorbi si carti de cătu judecă si pricepe; alt'a este la ce noi trebuie sê atragemu atentiunea natiunei romane. „*Zastawa*“ adeca, în amentitulu seu artielu (din nr. 59 dd. 2 iuniu) se sprime între altelu astfelu:

„Romanii, dupa nrulu loru statisticu! — celu mai mare poporu între nationalitatile din Ungaria, pana acuma fôrte slaba a aretatu semne de viétia nationale de sine, si mai vertosu — facia cu celelalte popóra conlocutórie, pre candu ar trebui, si — unde-e noroculu sê fie asiă, ca Romanii sê stée în fruntea luptelor nationale din tier'a; ei in sa nu numai că nu conduc lupt'a, ma o impedeaca prin ómeni ca — *Boncescii, Besanescii* loru si alii asemeni!

„Romanii — spre norocirea lor, nu sunt atât de respirati ca noi serbii, ci ei pretotindeniă traiescu în nru mai compact; căci *Ardélulu* e — asiă dicendu, întregu românescu, *Banatul* apröpe comitate, în cari sunt în maioritãte, si — cu tôte, ei tacu, nu se misca, încãtu si aceste imprejurãri concernãnti facu pre domni magiari inea mai turbati! Cãci dëca noi toti am fi mai cu barbatia, si toti din tôte pãrtile li-am face asemenea opozitiune, — am vré noi sè vedemu atunci pre *Tisza* si pre ai sei, cã — ce limba ar vorbi cu nationalitãtã! Aci este gresiela cea mai mare, dar — nu este a nãstra.“

Citarãmu aceste cuvinte din articolu *Zastãvi*, pentru ca Romanimea se veda, cãtu de bine ne conõscã si judeca Serbii, Serbii cari sunt o mana de õmeni, abiã a sãptea parte cãti Romanii, si totusi sciũ impune mai multu decãtu multimea romana!

Ei bine: Sè mai cercetãmu, sè mai spunemu ai aci, de unde vine, cã noi, poporu atãtu de mare, în lumea publica cumprenimã atãtu de pucinu, — mai nemica?

Dar de unde sè cumpenimũ, candu noi — la alegeri buna óra, suntemu tocmã numa buni, d'a alege prin majoritãtãle nãstre. *gnoĩnu domniloru*, si pre *fii nostri cei retacti*, sèu — *cei desertati în castrale straine!*

Astfelu de poporu si cu astfelu de inteligentia — nu impune nici tiganiloru, cu atãtu mai pucinu volnicosiloru domni!

Dar lasã, cã — o se vina timpul, candu inteligentia cea ticalõsa a poporu romanu va sè-si dèe sèma si — sè sãrba zam'a. —

Candidarea de deputatu în cerc. Oravitiei!

Vai de noi, unde am ajunsu! Unde ne-a adusu sistem'a de demoralizare, introdusa si exercitata de optu ani în tiera, sub mas'a de *constitutiune!*

Èta ce ni se spune despre cerculu *Oravitiei*, celu mai mare si frumosu din Carasiu, cu vr'o 35,000 de Romani si vr'o 5000 de neromani.

Acestu cercu la 1848/9 a fost unulu dintre cele eminenti nationale; la 1861 — elu celu d'antãiu a redicatu flamur'a nationale si a tãnut'o susu, astfelu, încãtu pentru de a-lu infrange, a fost de lipsã, ca domni de la putere, firesce cu ajutorulu unoru fii retacti ai natiunii romane, sè mascãresca uritu legea, sè puna sub piciorã rusinea si dreptãtea, sè inscrie la votu pre toti proletarii strãini, pana si pre lucratorii adusi din tiera straine, sè terorisedie multimea romana si sè corumpa pre multi dintre fii sei mai dibaci, — astfelu prin silã si mintiuna — dupa unu *Fauru*, alegendu pre unu *Grenzenstein*, apoi pre unu *Szãndã Bãla*, în fine pre o venitura — Ddiu scia de unde, pre unu *Vladãr*, de alu cãru nume pana aci nu mai audise sufletu de omu în acele pãrti!

Animele romane, — de cari erau multe, — plangeau lacreme cu sãnge pentru atãta fora-de-lege si nedreptãte si — blastemãta domnãscã; dar — n'aveau ce face! Mangãierea lorũ unica erã credintã în Ddiu, si intr'unu viitoriu mai dreptu.

Veni legea electoralã nouã, careã — ori cãtu de rea pentru noi peste totu, în particulare inse are unele despusetiuni, ce ori cum sucite, dau puterea în man'a multimei contribuabili. Romanii din cerculu *Oravitiei* esira prin listele alegitoriloru de o data d'asupra, întrecendu apröpe de trei ori cu numerulu îndreptãtilorũ lorũ pe toti strãinii din cercu.

Ar fi credintã omulu, cã acuma — Romanii pana aci atãtu de reu apesati si despoiatu de dreptã, iute se vor impulpã si — vor arãta strãiniloru si — guvernulu si — MSale, cumca ei merita sè fie reconõscuti de anim'a si puterea cerculu, cãci — ei pãrta grãtãtea mai mare a sarcinelorũ si — ei au multu celu mai mare alu îndreptãtilorũ în vietã politica.

Ar fi scõtitu omulu, cã — acestu poporu, reu maltrãtatu si — sub totu timpul Dietei — dupa adevèru — mutu, adeca nereprezentatu, neapãratu în Dieta de nime, acuma se va resbunã în celu mai generosũ si eclatãntu modu, candidãndu si alegendu pre vre-unulu

dintre cei mai mari, mai zelosi si activi barbati nationali, astfelu va dovedí lumei, cã — împilãrea trecutulu nu numai n'a meritãt'o, dar cã ea nici nu i-a strivitu anima romana, nici nu i-a infrãntu virtutea romana; cã ceea ce multe sute de ani n'au potutu face trecutulu barbaru din parinti: si mosi-stramosii lui, nici 10 — 15 ani ai barbariloru moderni — n'au potutu face din elu.

Vai, amara insielatiune am patitu!

Pona sè se afie õmeni, cari sè facã pre cum spuserãmu cã s'ar fi aseptãtu se sculã o turma de nebuni, cari se întovãresira cu minoritãtãle straine si — o luãã cãtra Pesta, firesce pe pung'a altor'a, cã sè imbia deputãt'a cerculu — bogatulu jidãnu bancãriu, baronu *Wodianer*, omu care pona acuma se dedãse a-si cumpãrã mandatulu între unguri si slovaci — cu cãte 50 — 60,000 de florini; omu — bunu de minune, dar — asiã de departe de noi si de intereselu nãstre, casi coriulu de pãmentu! Omu, carele nu merge la Dieta, cã sè se lupte pentru poporu, ci — cã prin infuitãtia cei dã mandatulu de deputatu sè-si caute de intereselu mil õnelorũ sale, omu care — la trei Diete — nu si-a deschisu gur'a sè vorbesca o data!

Ei bine, buni barbati ce vreti voi? Pre cine vreti sè pacãliti si batjocuriti? Pre *Wodianer*? sèu pre — Regimũ?! — Dar nu vedeti voi cã — si pacãlã si batjocurã si pagubã si rusinea, tôte bine se descãrca asupra bietulu capu alu vostru?! — Seraca lume!

Pana aci tãnuãramu nãntea ochiloru alegitoriloru din cerculu *Oravitiei* — *oglinã* a nãstra nationale; si acuma èta li punemu nãntea *oglinã* a dlorũ magiari:

„Nu unu omu este, pre care — conesiunile familiãri l'au redicatu de deputatu; pre altulu — *bogãt'a sa*; pre alu treilea èrasi — alto privintie, ce de felu nu-sũ identice cu meritele publice. D'apoi cã — la alegãrile trecute *bancnotele* au alesu deputati, astfelu de deputati, pre cari tãta lumea de tote ii-au conõscu-utu, numai nu de capacitãtã, si de dupa meritele lorũ politice. *Asã trebuie sè încete.*“

„Partia liberalã (a guvernulu) este tare; triumfulu ei nu este periclitãtu; si asiã — *invinga pretotindeniã capacitãtea si meritele personali!*“

Astfelu scrie guvernamentalulu „*Hon.*“ si noi — desi nu avemu cauza d'a ne increde guvernulu magiaru, atãt'a totusi vedemu, cã — din partea acestor'a si a partizaniloru sei, în cercurile de pe aici nu se candidãdia, õmeni murti, ca *Pop'a Alecsã*, si ca — *Wodianer*, ba se eschidu chiar capacitãtãle medicore, înlocuindu-se cu barbati mai ronumiti. Asiã chiar aici în *Budapesta*, în contra celoru trei dãputati ce la 1872 sub *Lonyay* s'au candidatu si alesu cu mare pompa si sè cu mai mari sacrificia — pentru *deakismulu* lorũ, pre cum anume: *Radocza*, *Steiger* si *Tavaszi*, se pusãra capacitãti ca *Horn*, *Jókai*, *Korizmtã*.

Ei, dar ast'a inea nu e totulu; èta ce ni apunu alte voci, si ce ni arãta esperintã: adeca, cã — pentru cei slabi, pentru slugile mai de diõsu ale partitiei, se cõrca si se facu locuri în *Transilvania* si pe aiurã între õmenii cei slabi, între Romani si Slovaci!

Hei! Alegãtori romani din pãrtile *Oravitiei*, pricepeti batjocur'a si rusinea?! O pricepeti, sèu sè vi-o aplicãmu si mai pre facia!

Ve tãnu de õmeni slabi, de õmeni cumpãrabili cu nãse promisiuni gõle, sèu nãscãri trentie de bancnote, pre cari vor sè le inghita — cu atãtu mai vertosũ *amagitorii vostri*, cãti-va prepãditi de domni si unii popi romani; cãci — fora vatemãrea legii, fora criminalitãte, si asiã numai la pucini si numai pe sub uana, în ascunsu se pãte dã.

Repetimũ: Pre voi, alegãtori romani, ce acuma dispuneti de mare majoritãte si poteti decide, Ve tãnu de „õmeni slabi,“ tocmã numai buni de a alege — pentru cãti-va banisiori, sèu ce-va promisiuni gõle, pre — *gunõiele domnilorũ*, pre cari ei le-au scõsu si lapãdatu aforã din cercurile lorũ!

Intãlegeti acuma?! Ei bine, dëca întãlegeti si aveti unu picu de anima si õmenia în peptu-ve, apoi — faceti-ve detõrinti'a!

Apropos! În cãtu pentru promisiunile — firesce în secretu — ale domnilorũ candidati strãini în cercurile romane, apoi ni vine

a minte, cã — acuma cãti-va ani, în cerculu *Nassudului*, celu d'antãiu carele s'a vendutu pre bani, sèu adeca pre promisiuni de bani, cum ni se spune cu positivitãte, alesulu d. magiaru, advocatu din Pesta, sè fie promisũ 5000 fie pentru unu scopu de binefecere; de promisũ sè fie promisũ, dar de respunsu — aminu! Nici pana astãdi!!

Aceste oglinde, adeca cea *romana-nationalã* si cea *magiãra cu doue fãcie*, le puseãramu nãntea ochiloru poporulu nostru — la Adres'a alegitoriloru romani din cerculu *Oravitiei*, dar — nu numai pentru ei, ci pentru ca — toti ceialalti dintre asemenea imprejurãri — sè se pãta vedé si ei în ele!

Ni-am facutu detõrinti'a — õmenõscã, romanõscã si crestiõnescã. —

Èta urmarile guverniorũ nemoralii!

(Unu tablou dedicatu domnilorũ magiari de la putere!)

În parlamentulu Italiei din Roma, sãptemãna trecuta se începũ desbaterea unei legi — de cea mai curiõsã, ma chiar inspãimentãtõria natura, a *legii de securitate*, în contra societãtilorũ secrete si a *brigantagiulu*, adeca: a *conspiratiuniloru contra statulu publicu* si moralitãtii publice, a — *lotriiloru comune*, generali, în Neapole!

Domni magiari, sè bage bine-bine de sãma; cãci de aci potu sè invetãia fõrte-fõrte multu, dëca vor avé mintea si anim'a la locu!

Este sciutu, cã — pana nãntea cam de 15 si resp. de 5 ani, Italia — parto mai mare erã stãpanita de cãte-va regime *tirane-hotiesci*, cari în totu omulu de õmenia vedeau contrariu si inamicu, pre toti patriotii adevãrati si persecutãtu, împleudu carcerile cu ei; pe d'alta parte semenau cu ambele mane nemoralitãte, mintiune si coruptiune si — spriginãu chiar pre lotri, pentru d'a impune si degradã societãtea, cã s'o pãta mai usioru despoia si împilã.

(Cetõrii nostri — cugete bine, fie-care dupa cele ce vedũ cu ochii si gustã prin propria patãnia — de 8 ani în cõci: óre la noi, de candu cu fãimõsã domnia constitutionalã magiãra, nu a pornitu politicã tare tare pre caleã, în directiunea din Italia?!)

Destãtu cã — celo d'antãie lovitore din afãra, — croulu *Garibaldi* cu cei 1000 alesu ai sei, trãntira putregãniulu la pãmentu, si în loculu afurisitelorũ regime tirane demoralisãtõrie, se instalã Regatul Piemontulu, alu unicei partii italice, cu minte si õmenia guvernãte. Astfelu s'a nascutu *Italia* unitã. Regimulu Italiei de atunci si pana astãdi ne'ncetatu se trudi prin tôte medilõcele, a sterpi reulu cu pre lotri, a moralisã si disciplinã poporu, a curãtu corpulu nationale de afundã gangrena din trecutũ. Dar — tôte fora succesu! Conspirãriile naturale în contra regimulu constitutionalã, lotriile olãta plãmãditã, astãdi continuã a înfõri. Deci regimulu Italiei vine a core în contra acestorũ grele morburũ sociale — o lege discretionãria, draconicã, de careã se înfõra lumea, si pre care Camer'a nu se arãta plecãta a i-o votã — nici pentru pãrtile neapolitane infectõnate, pre-cãndu acele pãrti, în gur'a mare protesta si respingũ asemenea lege, si amenintã cã — nu o vor reconõscé si essecutã!

Nã e mirãre. Èta cum prefãptulu de *Girgenti* descrie reulu:

„O ascunders criminalã a lotrilorũ si lotriilorũ; o cutesãre nerusitãta în contra legii si dreptulu; jurãmente strimbe pretotindeni; trãdãrea tuturorũ relatiunilorũ celorũ mai intime, oficiali si familiãri; calcãrea tuturorũ legilorũ dumnediosci si lumesci; — acest'a este „*Muffia*“, complotulu, cõntãlegerea comunã, legãtura între hoti si lotri si cu poporu stricãtu, impreuna fiindu toti pururiã gat'a, prin spriginire si jurãmente false a se ajutorã imprumutãtu, spre despoãrãrea si chiar uciderea celorũ mari si bogati, pururiã cu arma ascunsã îndemãna!“

Aci avemu icõn'a îngrozitõria a unei lumi stricãte prin cei de susu din adinsu Regãtele si ducãtele italiãne, pe întrecute cu Regimulu santulu pap'a din Roma, asiã tãneãu, cã — acestu poporu italianu vivãce si agile, numai asiã va romanã pururiã o turma tãnsã si mulsã si taiatã si mancãta de stãpanii cei isteti, dëca se va tãneã în jugu, în nesciõntã, în lenã sèu „*dolce far niente*“, si dëca se va totu amãgi si stricã, cã sè nu-si mai vina în ori, sè nu mai cugete la o destãniune si va-

lõre mai nalãta a sa, nici sè pricepã, ce este — adevèrulu si dreptãtea!

Astfelu spiritele cele — dela natura, sèu din intemplantã devenite mai bune si mai luminate, vedendu se supuse persecutiuniloru si tortureloru si-cãutãrea resufflãre în conspiratiuni si comploturi secrete; èr cele — ajunse la unu gradu mai mare de stricãtiune, se unira în bande de lotri, sistemãndu si organizãndu formalmente „*brigantagiulu*!“

Acesteã sunt urmãrile naturale ale împilãrii si demoralisãrii sistemãtece de susu, de la cãrma, prin lego si administrãtiune; vedã apoi generatiunile viitorie, cum vor scãpã de gangrenã.

Astfoliu de aparitiuni în Europa ma sunt la ordinea dilei inea în *Spania* si *Turcia* tierile cele mai infamũ guvernãte; totusi în *Spania* bandele si hotiile priãvate si cele oficiali, din cause dõra topografico, n'au ajunsu la atãt'a nerusinare, pre candu totu acesteã în unele pãrti ale Turciei rivalisãdia cu cele din Italia de diõsu! Asiã de curendu o bandã diu'a la mediãdi în *Galipoli* strãbatã la archiepiscopulu *grãcescu* în residintia, lu-despoia si ucise!

Inchõiamũ inea o data întrebãndu: óre „*barbarii moderni*“ ai d-lui *Trefort* si „*stãrile asiãtice*“ ale d-lui *b. Sennyey* — nu sunt încãpũte, sèu chiar *primele floricele* de unu morbu socialã, cã celu din pãrtile *neapolitane* — si ale Turciei?!

Recomendãmu costiunã si aparitiunea mariloru patrioti magiari de la putere. —

Budapesta în 8 iuniu u. 1875.

Publicãramu în nrulu precedente statutulã sãctionatu de MSa alu congresulu nationale bisericescu serbescu din Carlovettiũ, si cu unele observãtiuni si notiie fugitive ale nãstre. Ne credemu detõri, a informã pro-on. publicu si despre tãnuã congresulu fa cia de acelu statutu.

Noi am disu, cã — ori cãtu de marginitã devine prin dispositiunile sale, mai alesu prin cele unilateralmente facute de guvernulu magiaru — autonomã bisericã serbe, statutulã totusi dã victorie bisericesci nationali a serbilorũ nostri o basã mai pozitivã si securã.

Congresulu nationale din Carlovettiũ, în siedintã sa de sambãt'a trecuta în 5 iuniu, la propunerea comisiunii sale ad hoc de 9 membri, votã în unãnitãte o adresã de multãmãntã cãtra MSa — procedẽndu chiar din motivulu ce noi indegetãsemũ; totu d'o data inãsa — în modu fõrte loialã dede expresiune si durerii sale pentru restrictiunile facute prin adãsurile unilaterali la proiectulu seu de statutu. Si asiã si în acestã privintia urmã, precum prevedeamũ noi.

Èta cum sunã pasãgiulu adresei în acestã privintia:

„Incredẽndu-se probãte gratie a MVõstre, pre umilitu supusulu congresu tãneã nu gresi, dëca elu, — considerãndu detõrintiile ce ca reprezentãnto alu poporulu în afãcãrile sale bisericesci-culturãli si ca iãvighilãtoriu asupra drepturilorũ poporulu — pururiã trebuie sè aiba în vedere, — vine a dechiarã MVõstre în cea mai õmagialã sinceritãte, cã — fõrte s'a superãtu, cãci modificãtiunile cu s'au facutu, între cari unele de mare însemnãtãte reale, s'au facutu într'unu modu, carele prin unilaterãlitateã sa nici de cum nu se potrivesce cu principiulu autonomiei si alu constitutionalismulu!“

„Dar în acestã iugrãire a sa, congresulu pre umilitu supusu se consõla cu întemõiatã sperãntã, cã si acestu gravãmãne în celu mai scurtu timpu se va delaturã pre cale loialã, si poporulu serbescu, pururiã credinciosu, si se va dà posibilitãtea, d'a se bucurã de întregu bunetãtãle autonomiã sale culturãli-bisericesci, ce i s'au garantãtu prin legi —

Precum este învederãtu, frãtii serbi, adunãti în Congresu, astã data vinã a reconõscé solenelu postulatele de oportunitãte, în contra cãrorã multu s'au opusu si pentru cari pre noi Romani, în choru cu fanfaroni nostri, multu ne-au cãrtitu.

Õmenii facia de vijeltele selbatice, astãdi chiar de usũ prin nemicu ne'nfrenãte, cantã sè se scõtesca sub reserve.

O despitã de ieri în „*P. L.*“ din *Petrovaradinu* dejã anuncia, cã „*calmulu spiritelor* este numai simulãtu!“ Ce nebuni — acesti õrãni ai nostri!

* * *

Dupa cele mai noue scrieri ce primim din Carlovitii, Congresul serbescu se grabeste a-si termina sesiunea prezenta, dora inca asta septemana, deslegandu numai cele mai urgente, dar mai verosimil alegendu Comitetulu Congresuale, carele se-si incepa numai de catu oficiulu, pregatindu propunerile necesari pentru cea mai de aproape sesiune.

In acestu comitetu, — carele, dupa organismulu mai nou, propriamente formedia punctulu de gravitate alu autonomiei, sau alesu luni'a trecuta membrii cei mai solidi si moderati ai congresului. Dlu Dr. Mileticu, alesu si elu, si-a depusu acestu mandat, cu forte inteleptulu cuventu, „ca se nu turbure uni'ate.“ Astfelu Comitetulu se compune din membrii: Eppulu Stoicovicu, protopopulu Brankovicu, preotulu Ivanovicu, apoi civili: Branovacich, Suboticu, Nulicic, Jivovicu, Casapinovicu. Er supliniti sunt: Eppulu Voinovicu, protopopulu Stefanovicu, Dr. Mamicovicu, Dr. Stefanovicu si Despinicic. —

Budapesta, in 7 iunie n. 1875.

Trebuie se fie fost logicamente corecta interrelatiunea ce am datu noi tientei contelui A n d r a s s y in afacerea Prusso-Germaniei cu Francia, resp. in cauza de interventie a Angliei si Rusiei — spre sustinerea pacii; caci — pre acelasu timpu, ba mai totu in acea ziua, mai tote foile nedependenti, celu pucina care ni venira noue la mana, totu asemenea ca si noi explicara acea tiente, par' ca tote s'ar fi convorbitu si co'ntielesu cu noi, macar ca unele sunt sute de mile departe dela noi!

Si — este forte picante lucru, ca precandu foile inspirate de dlu A n d r a s s y — in Viena si in Budapesta, de asemenea foile d-lui Bismark — in Berlinu si pretotindenea, cauta marirea intieleptiunei diplomatului magiaru, atuni foile nedependenti constata in choru, ca capulu diplomatului nostre s'a blamatu infricosiatu si s'a aretatu ca unu copilu, seu satelitu orbu facia de coi din Berlin!

„Ce, contele A n d r a s s y aro cutesantia d'a vré se timbredie de omeni simpli, de fanfaroni, de copii in Diplomatie pe unu Derby si Gorceiaco w?! Si elu in orb'a sa cutesare nu vede ca tocmi prin acesta se arca lumea de omu simplu si servile Berlinului!“ Astfelu lu-apostrofedia „Fr. Z.“ er „Politik“ din Praga intraba: „Care Regimu va mai trage in viitoru pre Austria in combinatiunile sale internationale, candu noi pana si intr'o cestiune, in privintia careia — afara de Prussia, tote cele lalte poteri mari fusera co'ntielese, manifestaramu o reserva atatu de ascetica?!“ —

De aci — nu ne prinde mirare, ca deja se suna, cumca MSA ar fi provocatu pre A n d r a s s y, se-i faca pe data reportu despre tiente' sa! —

Noi — dupa atatea amare esperiintie ce feceram de vr'o 10—15 ani in ceci, prevedem totu mai multu, ca chiamarea magiarismului la putere in Monarchia, laud'a si marirea ce i se spendedia intr'o mesura ne mai pomenita, este fatalminte pentru succesiv'a sistematica bancrotare si ruinare a Austriei. Pace buna de acesta monarchia, deja atatu de degradata prin ai sei! —

(Dupa cele mai noue elucubrari diplomatice, alarmulu la acesta cauza se fie provenitu de la maresialii germani Moltke si Manteuffel; ei se fie fost cari au atrasu atentiunea Imperatului Wilhelm asupra pericolului organisarilor militare in Francia; dar — dlu Bismark se nu fie consentitu!)

Budapesta, in 9 iunie 1875.

Dupa-ce nu numai „Albina“, ci inca unele foi magiare descriera condamnandu in acelasu modu — scandolosele scene, provocate prin volnicia supremului comite' alu Zarandului in adunarea generale de la 24 maiu, in cestiunea alegerei de comisiune catastrale; acuma vine in „P. L.“ de ieri dominatia unu corespondinte din Zarandu, sub semnulu unu ochiu de bou, a justificat procederea d-lui supremu comite Hosszler si a arunca tota vin'a asupra Romanilor, cari si din acesta cauza v'cau a face cestiune de nationalitate spre totana nedreptare a proprietatei mari din comitatu, ce — tota este a magiarilor!

Dl. corespondinte cu ochiulu de bou — lu doue privintie combato adeveralu core-

spondintieloru contrarie; antaiu afirma, ca ai membrii romani ai comisiunei candidatorie au fost invoiti pentru candidarea numai cate a unui individulu la fie-care postu, asi'a supremulu comite a fostu in dreptu a sustine acesta mesura corespondentia necesitatii; a doua — ca, deca supr. comite n'a numitu indata pre membrii comisiunei catastrali facia de opozitiunea congresatiunei, apoi a essu numi amenintarii cu resistinta faptuca, adeca: fiindu ca majoritatea romana voia se aduca unu conclusu, prin cere se opréca vice-comitetului essecutarea dispusetiunilor octroate ale supremului comite!

In aceste doue argumente jace o denunciatie periculoasa, la care ni tienemu de detorintia a avisat pre concernintii. —

Lipova in 22 maiu 1875.

(Vediut'a canonica a Il. Sale, Dlu Episcopu Ioanu Metianu, — in Lipova si Radna.) In culmea reverentiei si totalminte incantatu de atata amore, vivacitate si complacere generale, ce intimpinai pre demnulu nostru d. Eppu, mai ca nu sciu de unde se iau firulu descrierei mele.

Lipova, acestu foculariu plinu de rominiscintie, redicatorie de anime — in luptele nostre cele mari pentru assistintia nationala, mai cu sema pro terenulu bisericescu, — prin primirea Archipastoriului seu, prin ovatiunile si manifestatiunile cele pline de intusiasmu, a datu dovéda vina, ca — anim'a ei romana n'a incetatu a bate, ci ca — mirele i-a lipsitu; ea ne-a facutu se pricepem, ca — pretinde dupa Aradu — primulu rang in intrég'a nostra diecesa, ca — dorescu si trebuie se fia: anim'a diecesei.

Lipova este punctulu, unde trebuie se se concentre atentiunea nostra, si se concluramu din respoteri a desvoltat si intari aci fortiele nostre de vietia.

Aci reclama lips'a si impregiurările, ca se fundamu unu institutu mai inaltu de cultura, ca se se adune junimea nostra cea insetata dupa sciintia, dar respita si nacasita pe la institutiele straine.

Aci, chiar intru acestu orasiu, carele — si-conserva atatea traditiuni vechi, este majoritate romana, cu preste 300 de familii eschisivu numai de clasa de mijlocu, (maestri si negociatori) de cari societatea romana preste totu are mare trebuintia.

Vredu-nevrendu, — vedu ca m'am abatu dela obieptu, dar lasu se urme acum festivitatele cursulu ei liberu.

Mercuri ser'a in 21 maiu,

La 6 1/2 ore, Il. Sa ajunse in Lipova, venindu pe drumulu Temesiorii, de catre Aliosiu si Chesintiu, — unde in aceasi dia, in modulu seu indatenatu, a celebratu cele sante si a invetiatu poporulu

Romanii din Lipova — prin o deputatiune de 40 de persone — cu 12 carete si 40 de calareti, i-a esitu spre intimpinare la marginea teritoriului. Aci l'a salutat veteranelu nostru nationalistu, dlu advocatu si deputatu Georgiu de Fogarasiu, apoi dupa unu scurtu, dar cordiale respunsu, conductulu a plecatu spre orasiu.

La intrarea Il. Sale in orasiu, resunara salve de treasuri, si clopotele in turnurile turoror bisericeloru.

In fruntea pintiei celei mari de langa biseric'a nostra era redicatu unu arcu de triumfu imposante, decoratu cu verdétia de stejaru, cu girlande si cu flori, cu trei passagie, er in frutespicu, in locu de flamure, o cruce frumosa, imbracata er in verdétia. Aci in grupa mare, si dela grupa postatu in doua siruri dese, astepta poporulu. Lume nenumerata! —

Ilustritatea Sa sositu aci, fu salutat cu cuvinte de binevenire — in numele intregi comune — priu D. epitropu alu bisericiei nostre si primariu alu opidului Davidu P. Simonu.

Binoventatulu Archipastoriu coborandu din careta, respunde cu indatinata-i afabilitate si petrundere, si intre sunetele muzicei nationali si intre urările de „se traiesca!“ ale multimei, — prin aleie de verdétia procese cati-va pasi inainte, unde lu-asteptau preotii cu cerime, si invetiatorii cu tenerimea scolare.

Aci Ill. Sa saruta si primi crucea ponteficala si pasindu sub cerime inainta spre bisericu, impartesindu binecuventare in tote partile.

Ajunsu in bisericu Pre sant'la Sa dupa ce — saruta santele incone si binecuventatopoporulu, si-ocupat loculu in scaunulu archiereescu, er ponteficantele Protopopu Ioanu Tierenanu si cu preotii, intrara in altariu si pliniru rugatiunile Domnului. Dupa incheierea luandu pre mirele era sub cerime (balдахину,) lu-petrecura pan' la cortelu, in cerculu familiaru alu Spectabilulu D. G. de Fogarasi.

Dela arculu de triumfu pana la bisericu, si dela bisericu pana la casele Domnulu Fogarasi, erau improvizate doue ronduri de arbori verdi, in distantie simetricie, si teritoriulu intre ele era preteratu cu erbe si cu flori, er pe la case falcaian girlande si covore, distingendu-se casele dlui comerciantu Ciortanu.

Pentru tinererea ordinii — imprejurulu conductulu erau postati — pre frumosu uniformatii membri ai societatiloru de pompieri si de puscasi.

Ser'a la 9 1/2 ore unu conductu frumosu de facile si cu focu bengalicu, plecandu din piatia spre casele Domnulu Fogarasi, a redicatu si mai multu solenitatea dilei.

Cu ocaziunea acestei serenade a salutat pre Il. Sa tenerulu G. M. Marienescu, teologu absolutu. In cuventarea sa a accentuatu acestu june, ca poporulu in Il. Sa vede concentrata lumina cea alésa, de care de multu insetadia, care se conduca la destinatiune pre o turma ce multu timpu a fostu apesata — infundata in intunecuru prin infuistiile vitrege ale patriei, sel.

In respunsulu seu Il. Sa ni-a datu se intielegemu si se pricepem, ca tota mangaierea si fericirea sa — este conditionata si strinsu legata, de sörtea poporului.

Forte miscatoria de anime a fostu espressionea: „Voi sunteti fericirea si bucur' a mei; candu voi veti fi fericiti, atunci eu mi voi semti plinindu-se chiamarea; precum parintele bun: se bucura de fericirea filoru sei, asi'a si eu ca parinte — me voi bucura de fericirea vostra!“

Muzic'a vocale intona „Braciulu Ten!“ er cea instrumentale o aria, apoi unu marsu nationalu, si multimea intre strigate de „se traiesca!“ — se retrase, lasandu adoratalu ospe odihna necesaria.

Diu'a de inaltiare, in 22 maiu.

La 6 ore de deminetia Il. Sa, cu osuita alésa, trecu Muresiulu, in vecina Mar'a-Radna, unde poporulu lu-astepta si-lu primi si bineventat cu tota insulfetirea. Condustu la bisericu, dlu Eppu naintea bisericii a fost asteptatu de totalitatea poporului si salutat de invetiatoriulu Romnu, intre urările de bucuria ale multimei; apoi intrandu in bisericu, a predicatu poporulu, rostindu cele mai petrundictorie cuvinte de luminare si indemnare la virtuti si la fapte bune; intre altele accentuandu tocmu cu privintia la acesta comuna, ca — preotulu bunu — face pre poporulu bunu, er preotulu rau — strica poporul si-lu aduce la sepa de lemn, pana ce-lu ingropa in rusine si ticalosia!

(Radneniloru, se nu uitati acesta invetiatura santa, acestu adeveru dumnediescu, se nu uitati, ca — se nu ve uite Ddieu!)

Dupa acesta Il. Sa urmaritu de poporu a cercetat scol'a — de unde, dupa unu esamenu micu forte indestulitoriu tienteu cu scolarii, si dupa-ce laudat metodu de propunere alu invetiatoriului, re'ntörse erasi la Lipova, petrecutu de unu banderiu forte frumosu de calareti, plugari din Radna.

La 9 1/2 ore Protopopulu si preotimea Lipovei cu refer. consistor. Schelegianu, protodiaconulu Goldisiu si inca alti doi Domni din vecinulu Siomosiu si din Cuvinu, in ornate si cu totu poporulu, se infacisara la cortelulu Il. Sale, petrecendu-lu la s. bisericu, unde sub pontificarea sa se tienit s. Liturgia. Ceremoniele rituali le-a cantatu corulu, bine deprinsu, alu sodalitoru romani din locu, sub conducerea unu invetiatoriu. Terminandu s. liturgia Il. Sa a cuventatu poporulu, in terminii cei mai sublimi, respicati si populari Tem'a cuventarii — inca a fost alésa, demna de anim'a unu adeveratu romanu si parinte: decaderia spiritului nationalu, identica cu — Seracta morale!“ Si despre acesta a disertatu — atatu de frumosu, atatu de adeveratu, in catu a petrunsu si cuceritu tote animile, incatu multi diceau: „Nici candu nu ni-a vorbitu noua omu ca acesta!“ Caci in totu loculu, se

aci Il. Sa a redicatu scol'a, invetiamentulu, mai pre susu de tote!

Finindu vorbirea — Il. Sa — deal imbuldiel'a in bisericu era mare si caldura nesuferita — totusi nu lasa a nu impartit poporulu — cu unu man'a sa — anafora, pana in fine. Apoi erasi fu petrecutu de poporu, de tenerime si de preotie — pana la locutiua sa, prin melodiele corulu vocale si instrumentale, defilandu si societatea puscasi-loru si dandu cate-va salve.

De locu aci Il. Sa a primitu mai multe deputatiuni — dela felicitate bransia si corporatiuni, a facutu numerose vediute pe la tote personele si familiile de distinctiune, pana catra 2 ore, candu apoi a urmatu prandiulu datu in onoarea Il. Sale de Dlu Fogarasi.

La acesta mesa a fostu invitata suit'a Il. Sale si elu'a Romaniloru din Lipova. Sub decursulu prandiului s'au redicatu mai multe toaste ocasionale. La 4 ore Il. Sa — totu urmaritu de poporu, intr'adeveru ca unu alu duilea Mes'a, a cercetat scolele nostre din Lipova. Respunsurile baietiloru se vede ca au multimitu pre archipastoriu, caci li-a adresatu salutarea: „bine v'ati portatu! Ddieu se ve binecuvinte!“ etc. Scolarii la intrarea si la esirea Il. Sale au intonatu: „Intru multi ani Archiparinte!“ Dupa acesta retornandu Il. Sa erasi la cortelu, am ajunsu la momentulu, ce nu potu a-lu trece fara a atinge, a constata cate-va adevururi speciale si obiective.

In Il. Sa sunt concentrate in eminentu mesura tote virtutile si facultatile unu Eppu adeveratu: strictetia, acuratetia; seriositateca si bun'atatea; o voia firma cu tota activitatea, tota consciintia si puterea luminei cu totu impulsulu — si tote cate se receru — se le aiba adeveralu capu alu Diecesei, adeveralu Parintele alu poporului; dar mai pre susu de acestea, Elu este pedagogu bunu, didacteu (invetiatoriu) escolinte si pre carier'a invetiamentulu atatu este de deprinsu si de practic, in catu la momentu petrunde si precumpenesce si calificatiunea baietului si pracs'a, respective metodu si puterea didactica la invetiatoriu. Bucurati-ve invetiatori, bucurati-ve scole, ca sörtele vostra a resaritu!

La 5 1/2 ore Il. Sa — petrecute de o suita alésa — din cleru si din poporu, pleca spre Radna, intempinat aci er de multime, intre sunetulu campaneloru; si pana la sosirea trenului, vediu monastirea si pre clerulu monacalu catolicu — carele lu-intimpinase inca de deminetia si acum lu-primi in celu mai onoratoriu modu.

La re'ntörcere, onora cu vediut'a sa pre bravulu notariu romanu din Radna; er o deputatiune de poporu din Siomosiu, cu preotulu Magdu in frunte — veni de si-facu reverintia.

La 6 ore si 4 minute — pre santitulu se urca in trenulu ce mergea spre Ardealu, care se puse in miscare, er multimea prorupse in cele mai intusiasice „Se traiesca!“ Campanele de la tote bisericile sunau, tréscurile bubuiau!

Il. Sa — caletori pre cate-va zile la Brasiovu seu pre acolo la Zernesci. Ddieu bunulu si santulu se-lu porte, pazésca si readuca in pace, intregu, sanetosu, spre mangaierea si bucur'a tuturoru sufleteloru romane adeverate! — Ddieu bunulu si santulu se binecuvonte si pre aceia, cari ni-l'au gasitu in fundulu Ardealulu si ni l'au aretatu si alesu si pusu in fruntea afaceriloru nostre.

A. R. I. T.

Oradea-mare in 6 iunie n. 1875.

(Scurtu reportu despre maiatulu tenerimeii romane de aici.) Pre diu'a de 20 maiu st. n. tote erau gat'a si arangiatorii nefatigabili asteptau cu nerabdare sosirea ospetiloru multa doriti. Tenerimea in contielegere ca totdeun'a candu n'o bantuie intrig'a coloru rei, voia a da dovéda despre aceea, ca-si conosece detorintia, fie pre ori care terenu alu vietii publice-sociali. Dupa amedia de la 3 ore sosira carutiile cu ospetii un'a dupa alt'a, si se adunara toti, carora li jaca la anima intreprinderea tenerimeii; er arangiatorii li primeau cu tota afabilitatea. Dupa 4 ore se incepü dantiulu cu insulfetoria „Ardealena“ si totu se dantiu — pana la 8 ore, candu se fact pauza, si ospetii intrara in curtea scaldei, unde in discursuri placute cei fatigati si-restaurau potterile.

Dupa 9 ore era se incepu jocul, inca mai ca mare viositate, cea-ce se pote usioru esplica, de ore-ce junii insulfetiti prin succesu peste asteptare stralucitu alu intreprin-derii, precum si incantati de mandra cununa de dame si damicele adunate, pareau a sburu in sferole ceresci, er nu a se inverti pre pamentu!

Localitatea de jocu in liberu era ilumina- nata prin lampione, ce rosirau lumin'a loru mistica asupra celoru presentu. La 11 ore racin- dindu-se aerulu, dantiutorii se mutara in sal'a calde, unde-si petrecura pana la 3 ore de dominetia, candu ospetii si-adusora a minte ca — mai au a da tributulu si lui Morfeu!

Asia mereu porniramu cu totii catra casa, plini de multumire. Societatea a fost — am pote dice, curatu romana, caei neromani n'au fost decatu duoi domni colaboratori ai foiloru magiare din locu si-vre-o 2 familii amice; si asia petren- dundu-ne noi intre noi, acestu ma'alulu ni va remane multu timpu ne-uitabile.

Tenerimea prin portarea solida si afa- bile a atrasu atentiuinea celoru pucini straini de facia, incatu ambele foi magiare din locu descriindu maialulu romanu, o coplesiescu cu lauda, ba chiar inregistredia parorea de reu, ca nu participara si juristii magiari.

Comitetulu nu preste multu si-va da socota despre perceptiunile sale si venitul curatu ce pe langa posibilia economisare s'a medilocitu, este se dee o summa considerabile.

Onore junimei intreprindietorie!

„Salvus.“

Dragsina, (cottulu Temesiu,) maiu 1875.

(*Obraznic'a si aroganti'a unui d. pretore din fericitul si de Ddieu scutitululu comitatu alu Timisului.*) In 8/20 maiu a. c. s'a tienutu in comun'a nostra Dragsina alegerea de pre- totu si suplinte investiatorecu. Cu asta ocaziune nu ne amu potutu mira din destulu de cute- santi'a orba si portarea nerusinata a dlui pre- tore din Buziasiu si a adjunctululu seu.

Cu se se pote cunosce peste totu pasirea acestoru domni vestiti si procopsiti in activi- tatea loru de administratiune, venimu deci a re- portu in deplin'a adeveritate despre abusuulu acestora, comisu pre terenulu nostru auton- omicu bisericescu. — Inca nainte de alegerea pre- totulu din comun'a Dragsina d. pretore *Holosy* si admirabilulu seu adjunctu *Pavelu Jurma*, in- cepura a amenintia pe alegetori ca va fi reu de ei, deca nu ar' alege pre cutare si cutare, pe care adeca lu-voru recomanda domni, si latira ca — de altumentrea la alegere se voru infatiosia si ei, ca se veda ca cine se va opune. Ei bine, dictum factum; in diu'a de alegere esindu d. protopre- biterulu nostru in facia loculu pentru de a intreprinde actulu de alegere, proporeniu lu-facura atentu la amenintiarile suslaudatiloru domni, totudeodata adaugendu ca au de cugetu si acesti dni se se infatiosia la alegere.

Er chiar se se incepe alegerea, candu eca vine si d. jude amministrativu insocitu de adjunctulu seu, da notariulu dela Koveresulu mare, unu arandasu cu numele *Laszlo* si unu persecutoru. D. protopopu observandu numai decatu scopulu acestora domni, — mai alesu dupa ce capetase informatiuni de la poporu — nainte de a pasi la votisare, roga pe domni cari in intielesulu statutulu org. n'au dreptu la votisare, se binevoiesca a se indeparta. Dlu pretore inse i raspunde ca elu nu se va inde- parta, ci voesce se fie de facia la votare. La asta dlu protopopu fece atentu pe pretore, ca prin presanti'a sa s'ar pote impedece convin- gerea libera a alegatoriloru, cari conformu legii potu alege pre cine voiescu densii; mai de parte ca se nu apa d. pretore a fi intere- satsu, chiar in interesulu reputatiunei sale ar fi consultu se se indeparte; in fine mai observu forte bine, ca stat. nostru org. sanctionatu de lege si care deci este bas'a administratiunei nostre bisericesci, nu amintesce de comisari re- gesci seu politicesci la atari alegeri, prin ur- mare prin procederea dlui pretore so calca le- gea chiar de elu, care in prim'a fiica e chiamatu se o observe. Si prelanga tota capaci- tatea pre demnulu nostru protopopu, pretorele cu aparatulu seu de cortesire nu s'a indepartatu.

Dupa acestea dlu protopopu — ne avendu alta potere — facu atentu pe alegetori, ca densii prin presanti'a dlui pretore se nu se infrico- siede, ci conformu convingerii loru se votodie pentru cine vor vre. Asia se incepu votisarea ca- rea in cea mai buna ordine finindu-se, se alese de preotu cu majoritatea voturiloru, dintre candidati poporulul, dlu *Ioanu Radulescu*, pre- totu in Uliucu.

Acumu d. pretore infuriatu a esitu afara intre poporu, si incepu a defaina preotulu alesu; mai departe necasindu-se pre d. prota, — fi- indu ca nu a voitu in contra statutulu org. si aume in contra otaririi comitetulu pa- rochiale, a pune cu forti'a in candidare si pre protegiatulu domniloru, — a inceputu a se exprime ca d. prota nu pricepe legea si ca nu

a avutu dreptu se esa la alegere in cerculu seu pretorale fara scirea lui, mai sustienendu ca si insuai comitele supremu debue se in- sinua la elu, candu sosese intr'o comuna de a lui, si alte cate tote verdi si uscate. Inse in- dignitatiunea poporulul creesca prin acea por- tare a dlui pretore, si de aceea, ca se nu pa- tiesca co-va reu, se si puse in caru cu famosulu adjunctu alu seu si se dusera cu buzela inflata, onvingendu-se ca nu e bine a-si baga nasulu unde nu-i ferbe o'ia.

Dar noi cu acestu fiasco alu domniloru ingamfati nu ne potomu multiamu, ci rogamu pre m. on. d. protopopu alu nostru, ca se re- portodie locuriloru mai nalte calcarea de lega si procedur'a abusiva a acestoru domni arbi- trari, cari la tota ocaziunea calca drepturile poporulul peste totu, ba ce e mai multu act' s'au pusu se ne violedia se dreptulu nostru au- tonomicu bisericescu. Trebue se ceremu satis- facte une pentru atari abusuri.

Mai insemnamu ac' ca cunoscutu lucrul este deja, ca si cu ocaziunea alegerii de de- putatu congressionalu, famosulu adjunctu pre- toralu a comisu cele mai mari abusuri si pen- tru faptele lui ne-fertate fu admoniatu in pu- blicitate, dar se vede ca dsale nici ca i pasa, ba fiindu cam intru o urechia — striga prin lu- mea larga, ca elu nu e romanu, ci magiaru, si de aceea i se ierta atari abusuri.

Ce se atinge de acesta manifestatiune si abnegare de nationalitate a dlui Jurma, nu avemu nimica contra. Noi chiar ne amu bu- curu forte, deca unu astielu de individuu coruptu nu se ar numi in vecii veciloru strenepotu a lui Traianu, ba lu-rogamu — daca i place — se si i treprinda si esse ute pe cale oficiale trecerea sa formale in sinulu celoru de o daga cu sene — in a magiariloru. Ca Romani si crestini ce nu vreu moatea pe atosului fa- cemiu inse atentu pe dlu Jurma, ca e mai bine se invetie omulu din patania a altora, de-atu din a sa. Nu credemu se fie atatu de habeucu diu Jurma, catu se nu scie ca elu are unu frate, care din inceputu inca lunecase pe calea ce o apuca ac' si dSa, dar ca dede de mare pa- coste; omulu nostru si-ven' atunci in ori, se lapeda, de strainii perfidi, se apuca a se reco- mendu prin fapte de adeveratu romanu si Ro- manii l'au scosu din necasu. Dar strainii ce voira a-i rupe capulu candu li era in soldulu loru, inceputa a persecuta si a cerea perire omululu con sciu de chiamarea sa ca Romanu, si i se pregatira multe necesari si asupriri; va fi sciindu inse dlu Jurma, ca frate-so in ne- casurile si persecutiunile ce i fecora strainii fu spriginut u de R. mani cu cea mai mare ad- erintia si bravura, si si est invingetoriu asu- pra strainiloru si astadi este mandru si voiosu ca a sciutu si potutu a se deslega la tempu din ghiarele strainiloru, ce ori mai iuto ori mai tardiu rupe capulu celoru ce li se dau de unelta. — Apoi mai reflectu facia cu acestea dlu Jurma si la ac ea, ca se pote ore areta unu senguru casu, sandu renegatii se fie potutu duce la bine pana in fine, ci catu ce nu mai potura fi unelta dloru — acestia ii trentira din sinulu loru ca pe nesce lu-ruri netrebnice si asia ii ingropara de vii. Easemple de estea avemu cu sutele; priveasca dlu Jurma numai in ori ce parte si va afla.

De aceea lu rogamu ad-si cumpenesca binole seu si se veda: e mai bine se pera ca unelta netrebnicia aruncata si p aretita de ste- pani, caroru servi contra ai loru sei; cri dora se urmedie esemplulu frate-so si se fie ferice!

La tota intemplantrea inse una o pretin- demu cu tota tarfa, si aceea esto se respect- tedie legea, si se se porte conformu chiamarii toti dnii, caei prin abusuri si cortesirile sale nu facu nici unu servitiu administratiunei nostre politicesci atatu de desperate. Deca sunteti patrioti luni, se ne credeti dloru impintinati, ca patri'a numai prin ordine si dreptate pote infiori. Er prin terorizare si abusuri turcesci ca ale Dvostra nu va inainta, dar nici nu se va bucura de stim'a opiniunei publice, care va fi purura semnulu bunastarii unui statu consti- tutionale si civilisatu!

(Urmedia suscrierea cu man'a propria a 7 membri din comitetulu parochiale, in nu- melu multoru locutori din Dragsina.)

Varietati.

(**Porci'a si hoti'a isbucesce**)

— se pe aiuria, dle ministre Colomanu Tisza! Dlu min. la interpelatiunea lui Babesiu a negatu, ca in comitatulu Te- mesiuului ar infiori abusurile si forade- legile ca — nici unde in tiara; (noi am pote dice! *nici unde in Europa!*) astadi deja vinu foi magiare a-i spune intem- plamente scandalose din acelu comitatu, a-i areta, cum — de la capuse impute pescele! — Ia a mana, dle ministre — nu numai „Albina“, ci pe „Magy. Poli- tica“, pe „N. P. Journal“ etc. si vei vede, ca — cu acoperirea lotriiloru nu mai merge, si ca — foradelegile numai prin vorbe mari nu se sterpescu! —

(**„Bolond-Miska,“** foi'a umoristica a liberaliloru magiari — eta cum caracterisedia „partii'a romana nationale cea mare!“ Elu de o parte ni areta unu tieranu romanu trentiu- rosu si sberlitu, cum s'a n piciora si storce in gura-si rachiulu dintr'o buteli; — acestu tablu cu subscriptiunea: „activitate!“; de cea lalta parte ni areta unu asemenea romanu prepaditu, trantitu la pamentu si dormindu, — bagsema mortu de beatu, cu subscriptiun- ea: „passivitate.“ Ore minte — tare minte — glumetiulu magiaru? Conducetorii popo- rului vor sei s'o spuna. —

(*Minuota nimerila aplicatiune a fu- sionei!*) Dlu Jokoy novelistulu si umoristulu celu renunutu alu magiariloru si amicu si consiliariu intimu alu d-lui min Tisza, de luni de dile deja publica — immitandu, cum dice elu, pre genialulu francesu Jules Verne — o istoria a unui matrosu, diu intemplantrea remasu pe „Tegethoff“ in ghiati'a polare des- pre mediu-nopte. Deci in partea cea mare noua tocmai spune observatiunile ce a fa- cutu la unu lacu caldu, intre alpii ghiatiosi, anume cum natur'a produce animiale si ve- getabile; si aci vine a vorbi de „polipi“ si de natur'a loru, esplicandu, cum acestia apuca si inghitu si mistuiescu si prefacu ori-ce vietati li vinu in apropiare, si — cum uneori duoi polipi invecinati apuca ambii acelasiu animalu, unulu d'o parte si celalaltu de alt'a, inghitendu lu mereu, pava ce la urma se intelnescu si apoi se inghitu ei pe sine, seu adeca celu mai mare pre celu mai micu, dar aci acuma nu urma mistuirea, ci celu mica inghititu, prin ore-care parte a cor- pului celui mai mare si-scote capulu seu ghiat- rele si incepe asteliu pe intrecute cu celu mai mare a prinde si a mistu vietati straine. Acest'a impreunare dlu Jokoy o numesce „fu- sione“, adeca — impreunare prin inghitire intre duoi polipi, pentru scopulu — de a se immitu organele jafutorie si mistuitorie de vietati straine. Aci dlu Jokoy — de buna sema a spusu istoria, natur'a si scopulu fusiunei intre cele doue partite magiare, seu adeca for- marea partitii loru asid diss liberali. — Dlu Jokoy are datena de multe ori a spune celu mai amaru adevera in gluma. Ori-cum, dar asemenarea e forte nimerita! —

(*Foia familiei,“*) este titulu unui diuiriu beletristicu cu ilustratiuni ce apare dela 1. faurariu a c. in tipografi'a Buciumu- lui din Iasi, sub redactiunea dlui I. P. Flo- rantinu. Program'a i este ainstru distragendu si asi se ocupa cu literatura, sciintia, arte, umoru, moda, familia, lumea mare, noutati etc. Eta aci cuprinsulu celoru trei nri aparuti deja: Motivarca si program'a foiei; unirea, poesia; medicolele de cultura; loculu celu santu, poesia; dame — autori in arte; laud'a copilului, epigrama; man'a romana, noveleta cu ilustratiune; cantu ciora de tieganu, poesia; Brutus si 30 de mirese, novela; unu fluture, poesia; Ierusalimulu cu ilustratiune; unu romanu misteriosu; Vrancea, poesia; inscriptiuni misteriose; lupulu si cocorulu, fabula in versuri; lua'a suspinandu, poesia; schintei de poesia populare din Ardealu; — Eduard Quinet cu portretu; banchetulu lui Lapuscanu, poesia; femeile si barbati; cop- il'a, poesia; robii in America, cu 2 ilustra- tiuni; secerisiulu, poesia; Zenobia, noveleta cu ilustratiune; privighitoria; profeti draga- lasi; in cate limbe vorbescu omenii, cu mai multe esemple; curiositati din poes ele co- pililoru romani; ce invetiatori se se dee copil- loru; regule de auru in econom'a casai; — Dimitrie Gusti cu portretu; moatea lui La- puscanu, poesia; romantia; intalnirea cu- vintelor romane diferite; pop'a Ilie, poesia; multe piese populari; gradinita; varietati; moda; noutati; ghiaturei etc.

Acestu cuprinsuabundante recomanda de sene spriginirea acestei foie, si speramu ca redactiunea va si tien' contu de dorint'ele si lipselo publiculu romanu si in viitoriu

Pretiuulu este pentru Austria numai: 4 fl. pe anu, 2 pe diuotote si 1 pe patrariu de anu. Esa pe luna de doue ori in o cola si diu- metate. —

(*Anunciu literariu.*) La W. Krofft, ti pografu in Sibiu, vor apar' inca in decur- sulu lunei lui iuniu a. c. urmatoriele doue opuri: a) „Sistemulu metricu,“ manualu pentru invetiatori, de *Basilu Petri*, di- rectoriuu supremu alu scoleloru granitieresci. In acestu manualu se tractedia si metodu computulu in scol'a poporale in urm'a in- troducerei sistemulu metricu. — b) „Sistemulu metricu,“ manualu pentru scolari, de acela- siu autoriu. Pretiuulu ambelor se va aduce la cunosciintia publica indata ce ele vor fi pa- rasitu press'a. —

(*Anunciu literariu.*) Tomulu alu II-lea din „Poesiele poporali romane,“ respective; „Doinele si horele,“ adunate de subsem- natulu — si cari aveau se esa de sub tipariu inca in anulu trecut — au aparutu acumu si se potu procura de a dreptulu de la sub- insemnatulu. — Tomulu intregu consta din 16 cole tiparite 80, cuprindendu 193 doine si 60 hore. Pretiuulu cu postu-portu cu totu e: 1 fl. 10 cr. a. Coleptantii primescu de la 10 ess. unulu gratis.

Fiindu-ca pan' ach nu mi s'au napoiatu inca din colele de prenumeratiune la „Doi- no si hore,“ de aceea rogu pe p. t. dni carora li tranesei atari cole, se binevoiesca a mi- le napoi, catu de curendu, ca se aciui cui am se trametu. — Asemenea rogu si pre p. t. dnii ce me spriginira la tomulu I. se binevoiesca a nu-si retrage succursulu, ca asia — scotindu-mi spelele tiparului — se potu pune sub pressa tomulu alu treilea „Satirele“ — Cernauti, maiu 1875 — S. Fl. Marianu, teologu. —

(*Multumita publico*) se aduce prin acest'a dlui **Ioana Borca**, economu in *Ticvanulu micu* in Carasiu, carele fiindu unu crestinu bunu si evlaviosu darul santei biserice la ser- batorea Inaltiar i — unu rendu de ornamtu te prentiesci, in pretiu d' 65 fl. va. a. — Dde Ddieu ca ornamtente donate S-tei biserice se i fia spre mangaere sufletulu, si de celu mai bunu esemplu si pentru alti crestini, ca mai multi se urmedie pre calea fa- ceriloru de bine, pre care atatu de frumosu, printr'o fapta atatu de generosa pasi d. I. Borca, caruia i uramu din anima: „se-le traieste a Ddieu multi fericiti ani!“ — G. Stanu, docinte gr. or. —

Avisul

Subscrisulu, voindu a da socota publica despre perceptiunile si erogatiunile avute cu maialulu romanu, arangiatu in 29 muiu a. c. st. n. in favorea daunatiloru prin focu din *Sabesiu* (Ardealu,) — prin acest'a vine a roga cu tota stim'a pre domni coleptanti din pro- vintia, ca se binevoiesca in restimpu de 10 dile dela publicarea acestei provocatiuni — a tramite listele cu banii incursi si cu bi- letele nevendute. —

Acest'a cu atatu mai vertosu crede sub- scriisulu ca o vor face domni coleptanti, de ora-ce scopulu este sicru si nu rabda ame- nare.*)

Oradea-mare 6 iu iu n. 1875.

I. Istinu mp.

juristu de alu II-lea anu si ca cassariu alu comitetulu arangiatoriu.

Convocare!

Comitetulu despartimentulu VIII, alu Asociatiunei transilvane pentru literatur'a poporulul romanu, prin acest'a convoce pre toti onorarii membrii ai Asociatiunei si pre ou. inteligentia din acestu despartimentu, la *adunarea generale*, ce se va tienea in 8/20 iuniu 1875 in comun'a „*Mhaltiu*“ adeca in prim'a domineca dupa S. Rosalie.

Datu din siodinti'a comitetulu a despartia- mentulu VIII. in *Alba-Iulia* 6 iuniu 1875.

Alesandru Tordasiannu mp.

Directorele.

Rubinu Patitia mp.

actuariulu.

*) Celelalte foi romane sunt rogate a repro- duce acestu avisu. —

Publicatiuni tacsabili.

CONCURSU,

Nr. 2842/1875.

Postulu de notariu comunalu in *Valeapai*, prin abdicerea dela oficiu a fostulu d. notariu *Ioane Demeter* — devenindu in va- cantia, — pentru implinirea acestui postu prin alegere legale, dupa intielesulu §-lui 83 din legea comunale, art. XVIII. din 1871, prin acesta se deschide concursu publicu, — si spre efastuarea actulu de alegere s' dofige diu'a de 30 iuniu a. c. la 9 ore dominetia, la cancelaria notariulu in *Valeapai*. Doritorii de a casciga acestu postu, prin acest'a se pof- tescu, recursurile loru bine instruate, si pro- vedute cu documentele debuintiose, apre ade- verirea depunerii esamenulu notariule, a calificatiunei, si a portariei morali, pana in 28 iuniu a. c. cu atatu mai vertosu a le pre- senta, fiindu ca recurselo mai tardiu intrate nu se vor pote lua in consideratiune.

Bogsia-montana in 30 maiu 1875.

1—3

Stefanu Antonescu mp.

jude cercualu.

„ALBINA“

Institutu de creditu si de economii din Sibiu,

Cuponulu dela 1. iuliu 1875 alu actiuni- loru institutulu nostru se va rescumpara dela numi'a di in colo la cass'a institutulu nos- tru in Sibiu

Cu fl. 8. —

Cuponii suntu a se pred'a pre langa asemnatiune in ordine numerica.

Sibiu, 29 maiu 1875.

3-3

Consiliulu de administratiune.